

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu «Objavitelju Dalmatinskomu» Kr. 15.—; za šest mjeseci «Smotri Dalmatinskoj» za Austro-Ugarsku Kr. 8.—; za tri mjeseca «Smotri Dalmatinskoj» Kr. 10.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi stoje 16 para, a zastareni para 20.

Pitanja za predbroju, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe, uz koja nema prilicne preplate, biti će povraćena. — Pretplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Disma i novce treba šaljati «Uredu Objavitelja Dalmatinskog u Zadru»

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

Gospodarski ugovor između Ukrajinske pučke republike i Austro-Ugarske.

BEČ, 27. Austro-Ugarska komisija, koja je pod vodstvom poklisara Forgacha imala da zajednički sa njemačkom delegacijom vodi u Kijevu pregovore o izmjenjivanju robe, povratila se dana 26. o. m. u Beč, pošto je dana 23. o. m. bio potpisan gospodarski ugovor između ukrajinske pučke republike i Austrije-Ugarske; ona se povratila da čim brže stane u djelo provoditi odredjenja spomenutog ugovora. Ugovor se sastoji od nekoliko pojedinačnih pogodaba. Utanačena što su sklopljena zajednički za Austriju-Ugarsku i Dječavku, vrijede, prema odredjenjima ugovora o miru sklopljenog u Brest-Litovskemu, do 31. jula 1918. Najvažnija je pogodba ona o žitu, varivu, krmi i siemenju. Prema ovoj pogodbi ukida se zabrana o trgovini žitom, koja je izdala ruska vlada, i iznova se dopušta u uregjenom obliku trgovina žitom, na malo i veliko, koja je postojala u Ukrajini. Ukrajina mora da dobavi Austriji Ugarskoj do konca jula pet milijuna metričkih centi. U Kijevu već je počela da radi njemačko-austro-ugarska gospodarska centrala, što se ustrojila za prijevoz ugovorenih količina žita i mliva. Zasad krenule su oveće količine jesenje zobi i prijeđe. Tek početkom maja može se očekivati ovećih prijevoda, te će znatne količine stići koncem maja. Druga važna pogodba odnosi se na dobavljanje jaja. Ukrajinska se vlada obvezala, da će do 31. jula 1918. dobiti nekoliko milijuna jaja. Dalje se pogodba odnosi na dobavljanje živa za klanje. Dobavljanje sala i šećera uređice se posebnom pogodbom. Da se olakoti vršenje ugovora o državnj robi odredio se stalni kurs za preračunavanje, naime da će jedna krna odgovarati 50 kopjeka.

Naš gospodarski ugovor s Ukrajinskom pučkom republikom i rad naše vojske u Ukrajini.

BEČ, 29. Javljaju iz stana ratne štampe: U vršenju gospodarskih pogodaba, sklopljenih između Austrije Ugarske i Dječavke s jedne strane i ukrajinske pučke republike s druge strane, naše su čete odlično sudjelovale, hvala njihovoj revnoj i spretnoj gospodarskoj djelatnosti. Područje operacija, što ih je zapalo, obuhvaća nekadašnje gubernije Podoliju, Kerson i Jeketerinoslav, a to je zemljište od 176.697 četvornih kilometara. Ovaj golemi prostor naše su čete za manje od šest nedjelja prevalele i to sa velikim teškoćama u svojim kretanjima, a djelomice i boreći se sa boljševičkim bandama. Svi oveći gradovi, kao Odesa, Nikolajev, Kerson, i Jeketerinoslav, zapremljeni su; jedini Rahmutski kotar još čeka da bude pročišćen.

Detom se ušlo u Ukrajinu, omdah se poznalo, da bi zemlja mogla da izruči monarhiji znatnih količina žita. U isto vrijeme pokazalo se, da bi prikupljanje tih zaliha puteva i vojničkih cesta nije se mnogo toga našlo, već jedino onoliko, koliko su čete trebavale da se hrane.

Poljodjelski proizvod skrio se sasvim kod težaka na selima; tamo su hambari puni. Nekoliko

je nedjelja trebalo, dok su naše čete mogle da napuste glavne ceste. Spočetka težak nije imao povjerenja, nije hotio da primi papirnog novca; pa i domaća trgovina bila spočetka oprezna. Ali ovaj prvi otpor bio je brzo svladan; ako su pak zadnjih sedmica stvari išle na bolje, to se ima zahvaliti našim vojničkim službama i četama, koje su potpuno dorasle tim teškim prilikama. Ali kad su se zalihe prikupile, tim se samo polak zadatka izvršilo, jer se zalihe moraju šaljati nekoliko stotina kilometara daleko. U tu svrhu trebalo je prije svega uspostavljati puteve i željeznice. Ovaj organizatorni rad oko učvršćivanja saobraćajnih sredstava, koji danas obuhvaća već dvije tisuća kilometara, zapao je jedino naše oficire i čete. Parobrodski promet iz Kersova u Odesu preko Crnoga Mora već je stao da djeluje. Drijevozom po moru uvažanje će se znato uvećati. Možemo biti uvjereni, da će vojska svojom djelatnošću u Ukrajini obezbrijediti monarhiji bolje prilike u opskrbljivanju hranom i da će utrti put budućim gospodarskim odnosima Austrije Ugarske s Ukrajinom.

RAT.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Njemačka ofenziva na zapadnoj fronti.

Izvjestaji njemačkog glavnog stana.

BERLIN, 27. Wolff-Bureau javlja: Veliki glavni stan, 27. aprila 1918.

Zapadno bojište:

Sjeverno od Wytshachte zagonili smo se do južne ivice Voormezele. Francuske i engleske divizije uzalud su pokušavale da nam preotmu Kimmel. Napadi što su one preduzele u jutro na fronti od Dikkebuscha do Lokera, a na večer iz kraja koji se proteže od Lokera do zapadno od Dranoetera, propadoše sa znatnim gubicima u našoj vatri. Gdje je neprijatelj do naših linija dopro, tu je u boju iz bliza podlegao. Sjevero-zapadno od Merville, na južnoj obali Lysa i kod Givenchyja neprijateljski zagoni progjoše naprazno. Južno od Somme Francuzi se iskriše u više jurisa kod Villers-Bretonneuxa i južno otolen. Došto mu propadoše napadi izjutra kod Hangardske šume i sjeverno od nje, neprijatelj popodne prikupi svoje snage, poglavito Marokance, da se iznova zagoni protiv Hangardske šume i sjeverno od potoka Luce. Njegovi pokušaji, započeti najjačom artiljerijskom vatrom i više puta ponovljeni, da probije naše linije, progjoše mu na jalovo.

BERLIN, 28. Wolff-Bureau javlja: Veliki glavni stan, 28. aprila.

Zapadno bojište:

Na njemačkom bojištu Langemarcka uzmakao u stražnje linije. Južno od Langemarcka izmakao je preko Steenbacha, istočno od Upresa, u svoje pozicije, koje je držao u jeseni 1914, a kod Zillebeka dalje preko ovih. U oštroj potjeri prinudismo do više mjesta neprijatelja, da se bje. Doprijesmo do

linije jugo zapadno od Langemarcka zapadna obala Steenbacha-Verlorenhoek-Hoge i Zillebeke-Voormezeel. Dvogubi vis 60, oko kojega se prošlih godina toliko borilo, u našim je rukama. Bilo je jake artiljerijske djelatnosti u odsječku Kemmela. Uzbijajući francuski protunapad, njemačka pješadija ote na juris mjesto Loker. Na sjevernoj obali Lysa propadoše neprijateljski zagoni. Kod Givenchyja odbijeni su jaki engleski napadi. S obe strane Somme izvidnički i artiljerijski boj.

BERLIN, 29. Wolff-Bureau javlja: Veliki glavni stan 29. aprila.

Zapadno bojište:

Na bojnem polju u Flandriji artiljerijski boj stao je od padne da oživi. Plijen, otkad se uzeo Kimmel, narastao je na preko 7300 zarobljenika, 53 topa i 233 mitraljeze.

Između konala La Bassée i Scarpe, kaogod sjeverno od Somme, živa engleska izvidnička djelatnost.

Jaki francuski djelomični napadi na Hangardsku šumu i Hangard odbijeni su krvavo.

Na istočnoj obali Meuse našim zagonom u francuske opkope iznijesmo zarobljenika.

Prvi general, kvartirmajstor Ludendorff.

Ostali izvještaji austrij-ugarskog i njemačkog glavnog stana od 27., 28. i 29. aprila nalaze se u «Objavitelju Dalmatinskomu».

N. V. udijelilo ministru rata barunstvo.

BEČ, 27. Cesar je udijelio ratnom ministru Stoeger-Steineru, prigodom jubileja četrdesetogodišnje službe, barunstvo.

Previšnja odlikovanja.

BEČ, 27. Cesar je udijelio velikim obrtnicima i članovima Gospodске Kuće Arturu Kruppu, Davlu vitez u Schoelleru i Karlu barunu Skodi čast tajnog savjetnika.

Barun Burian i državni tajnik Kühlmann u Bukurešti.

BUKURESTA, 28. Prispio je jutros amo ministar spoljašnjih posala barun Burian sa poslanikom baronom Mittagom i poslaničkim savjetnikom grofom Colloredom. S istim vozom prispio je i državni tajnik Kühlmann.

Izvjestaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 28. Glavni stan, 27. o. m.

Fronta u Palestini:

Mjestimice patroski okršaji.

Fronta u Kavkazu:

Naši bojevi oko Karska dovedoše do pada tvrgjave. Otesamo 860 topova.

CARIGRAD, 28. Glavni stan, 27. aprila 1918.

Fronta u Palestini:

Na cesti Jerusalem-Nablus naše jurišne čete prodriješe duboko u neprijateljske pozicije, pri čemu je neprijatelj imao teških gubitaka. U okolici

pijukom, da bi u onome gnijezdu bilo za nj srećene, rajne i prostrane sinije. Nu kako ćeš dogore, kad reku, da je daleko polje do ušta, a još visočije mome «Solga» od njegova svagdašnjega pričućaja uz kućna vrata do lončuga, lipo, lipo tamo u podnebesju. Isprvice «Solgo» kriveljao vratom, brkom migao i otpuhivao, poželjnim i rasplamsalim očima u strelu stremio, dok najstrag ne odustao i s jalovim se poslom alalio, netom se uvjerio, da je grožje kiselu, a hoće li kad sazoriti, neka se primakne Mala Gospa, pa čemo vidjeti.

I solupina mi amo staroga Miška Dreponje, još prije svoga zemana sazori!

Za blaga jutra prilijepio se ja uz pengjer i na prirodni Božjoj rajim svoju dušu i oči. Kad nešto nada mnom prhutnu nestalnim letom izbješta početnika. Još prije, nego ču u očima izbještiti put nebeskoga plavelita, bubnu nemoćno pređa me na tratinu i tu se usadi mlad, s malim u pō golišav vrbac iz Pekasina odražana gnijezda. Uze se iznebušen oko sebe ogledati, da sazna, na čemu je, krilima odmahivati, da okuša svoju snagu. Pu reči bi, da se razočavan prevario, pouzdavajuć se nestašan u svoju prtenu mladost, netom upoznao, da gdje pada, tu i ostade, a da sa novce loge ni makac ne će. Majka mu na povratku i u ključnicu noseć slastan podarak svojoj mezimčadi svojim usima sluša vapaj i nategnuto zapomagaje, a iskusnim okom prozire zdojnju položaj svoga nestašnog i neopreznoga mladenčeta, streljelim sleti i k njemu prileti, i u neprilici, šta bi, kako li bi, uze oko njega obigravati materinskom zaprženošću, ne dotuivljujuć, da se litice slamkom ne poljuljuju, te ni njezino obigravanje ne će dočeti djetinjoj nemoći.

«Solgo» je, pred kućnim pragom kunjajuć, pripredao svoju pregju. Naču nove i neobičajene dosada glasove, te danguban i bez nađničarskoga posla sobom opruži i poviri iza čose, a pozatim se umiješa, da rasplete i dokrajči obiteljski spor i nesporazumak između majke i zakonitoga joj poroda. Majku maknu, da njegove oštre čamprage zamijene njezino blago srce, a golišava ščepi i zubima zadrži, da do tren uslušaš, kako škripe mlagajhne kosti pod njegovim usjekavcima.

Ranjena majka, vidi ona, na čemu je, a škripa «Solgovih» zubi svojim oštrecem dopire oči njezina srca, te u nj zadržu rastavljene i raznešene kosti njezina mladca. Da joj je doveo deset i devet topova na isporuči, svih bi ih uperila u krovloka svoga trudnoga poroda.

A ovako? Neuhavno i smalaksala prosvjedova pred čitavom nevinom prirodom, da u njojzi kvari skladnu harmoniju ovaka krvožeđna hijena zloće i zaplotnjaštva, te besvijesna sklisi i nekoliko se puta zdojnju zauranja na moga «Solga», da mu kljunom oči iskopa. «Solgo» flegmatično pričućio na obližnju prizidu, očajno skrikne u zategnutu oblizu, a ako je kome do kavge i do ljuta kreševa, malopri se nokať okrijepio i krvi napio, pa ga haran i dragovoljno išćika pšiki na biljezi.

Šta sam puta, iza ovoga krvavoga prizora, opazio «mačka», da čući na razbojištu tužnih uspomena, na svoje sam se oči uvjerio, da prejeti li onuđa majka «Solgove» vrću u svoje gnijezdo, očajno skrikne u zategnutu oblizu, a ako je kome do kavge i do ljuta kreševa, malopri se nokať okrijepio i krvi napio, pa ga haran i dragovoljno išćika pšiki na biljezi.

Maane ustanici iznova napadoše, ali bjehu odbijeni.

Fronta u Kavkazu:

U Karsu oteći smo, osim 860 upotrebljivih topova, mnogo municije, ratnog materijala i drugih zaliha.

Mezopotamija:

Zadnjih dana engleske snage zakročiše prema našim pozicijama na Sat-el-Ademu i na Dijali.

CARIGRAD, 28. Glavni stan, 28. aprila 1918.

Fronta u Palestini:

Istočno od ceste Jerusalem Nablus bila je uperena protiv naših pomaknutih pozicija ojačava vatra neprijateljske artiljerije i mitraljeza. Neprijateljski izvidnički odjeljci zapadno od ceste i na usču Jordana bjehu odbijeni.

Na ostalim frontama stanje se nije promijenilo.

Izvjestaž bugarskog glavnog stana

SOFIJA, 28. Generalni stab, 27. aprila.

Mačedonska fronta:

Na Crvenoj Steni pognate su natrag vatrom jake francuske jurišne čete. Sjeverno od Bitolja i na pojedinim mjestima u obluku Cerne artiljerijska vatra. Odjeljak srpske pješadije bje raspršen ručnim granatama. S obe strane artiljerijska djelatnost.

SOFIJA, 29. Glavni stan, 28. o. m.

Mačedonska fronta:

Na istočnom dijelu Cerne bila je artiljerijska vatra neko vrijeme živahnija. Istočno od Dobropolja i u okolici Moglene neprijateljske pojačane jurišne čete pokušale da se primaknu našim stražama; ali bjehu vatrom raspišene. Na više mjesta između Vardara i Doiranskog jezera, naročito južno od sela Bogorodice djelatnost je vatrom porasla. Zapadno od Dolzeca naše su patrole protjerale dva engleska izvidnička odjeljka. U dolini Strume patroski okršaji.

Fronta u Dobrudži:

Primirje.

U AUSTRIJI

Previšnje ručno pismo predsjedniku Gospodске Kuće.

BEČ, 27. Cesar je upravio predsjedniku Gospodске Kuće knezu Windischgruetzu ručno pismo, u kojemu uvažava izglednu vjernost i odanost njegovu, te naglasuje nuždu da knez, u ovo teško doba, ostane na svom mjestu, ne udovoljuje kneževu molbu da bude odpušten od mjesto predsjednika Gospodске Kuće, i kao iznočno obilježje osobite naklonosti dostavlja knezu svoju fotografiju sa potpisom.

Predsjedništvo poljskog kluba kod Ministar-predsjednika Seidlera.

BEČ, 27. Ministar predsjednik Seidler primio je popodne, u prisustvu ministra Twardowskoga,

pripredao svoju pregju. Naču nove i neobičajene dosada glasove, te danguban i bez nađničarskoga posla sobom opruži i poviri iza čose, a pozatim se umiješa, da rasplete i dokrajči obiteljski spor i nesporazumak između majke i zakonitoga joj poroda. Majku maknu, da njegove oštre čamprage zamijene njezino blago srce, a golišava ščepi i zubima zadrži, da do tren uslušaš, kako škripe mlagajhne kosti pod njegovim usjekavcima.

Ranjena majka, vidi ona, na čemu je, a škripa «Solgovih» zubi svojim oštrecem dopire oči njezina srca, te u nj zadržu rastavljene i raznešene kosti njezina mladca. Da joj je doveo deset i devet topova na isporuči, svih bi ih uperila u krovloka svoga trudnoga poroda.

A ovako? Neuhavno i smalaksala prosvjedova pred čitavom nevinom prirodom, da u njojzi kvari skladnu harmoniju ovaka krvožeđna hijena zloće i zaplotnjaštva, te besvijesna sklisi i nekoliko se puta zdojnju zauranja na moga «Solga», da mu kljunom oči iskopa. «Solgo» flegmatično pričućio na obližnju prizidu, očajno skrikne u zategnutu oblizu, a ako je kome do kavge i do ljuta kreševa, malopri se nokať okrijepio i krvi napio, pa ga haran i dragovoljno išćika pšiki na biljezi.

Šta sam puta, iza ovoga krvavoga prizora, opazio «mačka», da čući na razbojištu tužnih uspomena, na svoje sam se oči uvjerio, da prejeti li onuđa majka «Solgove» vrću u svoje gnijezdo, očajno skrikne u zategnutu oblizu, a ako je kome do kavge i do ljuta kreševa, malopri se nokať okrijepio i krvi napio, pa ga haran i dragovoljno išćika pšiki na biljezi.

Šta sam puta, iza ovoga krvavoga prizora, opazio «mačka», da čući na razbojištu tužnih uspomena, na svoje sam se oči uvjerio, da prejeti li onuđa majka «Solgove» vrću u svoje gnijezdo, očajno skrikne u zategnutu oblizu, a ako je kome do kavge i do ljuta kreševa, malopri se nokať okrijepio i krvi napio, pa ga haran i dragovoljno išćika pšiki na biljezi.

Šta sam puta, iza ovoga krvavoga prizora, opazio «mačka», da čući na razbojištu tužnih uspomena, na svoje sam se oči uvjerio, da prejeti li onuđa majka «Solgove» vrću u svoje gnijezdo, očajno skrikne u zategnutu oblizu, a ako je kome do kavge i do ljuta kreševa, malopri se nokať okrijepio i krvi napio, pa ga haran i dragovoljno išćika pšiki na biljezi.

Šta sam puta, iza ovoga krvavoga prizora, opazio «mačka», da čući na razbojištu tužnih uspomena, na svoje sam se oči uvjerio, da prejeti li onuđa majka «Solgove» vrću u svoje gnijezdo, očajno skrikne u zategnutu oblizu, a ako je kome do kavge i do ljuta kreševa, malopri se nokať okrijepio i krvi napio, pa ga haran i dragovoljno išćika pšiki na biljezi.

ato » in Zara.
kih lampa
eucci)
vrsti
O - ZADAR
etnac 74.
u Benkovcu
čke uložke
do daljnega
što se ovime
ODBOR.
rgovačko-
ann, Buchs
ELISIR STOMACALE CORROBORANTE
ca
11.
skih
panih
1000
6.—
15.—
ogata
apun.
dok
svota.

predsjedništvo poljskog kluba, koje se sastojalo od zastupnika dvorskog savjetnika Kendziora, dvorskog savjetnika Germana, grofa Baworowskoga i Stepinskoga. Predmet odluke vijećanja bila je parlamentarna situacija kakva se predviđa da će biti; zatim se povelja riječ o više pitanja gospodarske naravi.

UGARSKA-HRVATSKA.

Ugarska Zastupnička Kuća.

BUDIMPEŠTA, 26. Zastupnička Kuća nastavila je danas raspravu o privremenom proračunu. Zast. *Urmanczy* je izjavio, da se sa ugarskim elementom u vojsci nepravedno postupa. On je podastro završni prijedlog, u kome se zahtijeva, da se u ugarskom dijelu vojske smjesta uvedu mađarski jezik i ugarski grb. U galičke pukovnije uvršteni ugarski pučki ustanci neka se opet nastrag uvrste u ugarske pukovnije, buduć već prestao uzrok te mjere. Prijedlog prosvjeduje proti tome, da se Magjari uvrstiju u austrijske pukovnije, te zahtijeva, da se oni činovnici, učitelji ili oci od više djece, koji se vraćaju iz suzanjstva, a nespodobni su za službu na fronti, ne uvršćuju iznova, nego otpuste iz službe. Zast. *Ljudevit Navay* izvješćuje, da želi čim više proširenje izbornoga prava. Ni Vazsonyjevo izborno pravo nije općenito. Cetiri svršena razreda pučke škole, to je granica koja bi se mogla postaviti bez povrede načela općenitoga izbornoga prava. Ne može se kazati, da narod ne želi općenitoga izbornoga prava. On imade doduše većih briga, ali ne valja čekati, dok provali narodno negodovanje. Demokratski razvrtak se ne može nikako zaustaviti. Na to je rasprava zatvorena.

Ministar predsjednik *d.r. Wekerle* uz ma riječ i veli, da vlada koja odstupa nema nikakva prava da zauzme stajalište prema završnom prijedlogu zast. *Urmanczya*. Bilo bi pogrešno, kad bi se za uspostavu samostalne ugarske vojske stavljao prekluzivni rok. Mi imademo jamstva, a ova su neovisna od svake promjene vlade.

Zatim je prihvaćena osnova indemineta uopće i u potankostima. Kod glasovanja o završnom prijedlogu zastupnika *Urmanczya* glasovao je 141 zastupnik proti njemu, a 39 njih za nj. Glasovanje se obavilo uz veliku buku, pošto su pristalice *Karolyeve* i *Bizonyieve* skupine protivnicima završnoga prijedloga dokivali: «Vi onemogućujete glasovanjem ugarsku vojsku!» Iza glasovanja dignuta je sjednica.

Produljenje financijalne nagode.

Ugarski nuncij.

BUDIMPEŠTA, 26. Ugarska regnikolarna deputacija za produljenje ugarsko-hrvatske financijalne nagode imala je danas pod predsjedanjem svoga predsjednika tajnoga savjetnika *Al. pl. Dlosza* sjednicu, na kojoj su bili od strane vlade ministar predsjednik *d.r. Wekerle*, ministar financija *Aleksander pl. Dopovics*, ministarjalni savjetnik *Tibor pl. Kallay*, i svi članovi regnikolarne deputacije. Izvjestitelj *Lorand pl. Hegedus* izvjesti, da pregovori uzega pododboru sa hrvatskim pododborom nijesu doveli ni do kakva rezultata. Stoga da prepuruče, neka se odašalje nuncij hrvatskoj regnikolarnoj deputaciji. U tom nunciju saopćuju se uvjeti uz koje se ugarsko-hrvatska financijalna nagodba može produljiti do konca ove financijalne godine. Razvila se je odujka rasprava, u kojoj su učestvovali zastupnici *Akuzio Bizelny*, *Ivan pl. Teleszky* i ministar financija *Aleksander pl. Dopovics*. Na to je ustanovljen tekst nuncija. S obzirom na to da hrvatska financijalna nagodba ističe koncem ovoga mjeseca, dostavljen je nuncij brzojavnim putem hrvatskoj regnikolarnoj deputaciji.

Za reformu izbornog prava u Ugarskoj.

BUDIMPEŠTA, 27. «Pester Lloyd» javlja: Ministar predsjednik *Wekerle* primio je telefonski usmeni poziv kraljeve, da utre put onom sporazumu oko reforme izbornog prava, koju je u parlamentu zagovarao. Biće da su ovoj svrsi služili i dogovori, što je *Wekerle* imao danas sa ministrom poljodjelstva *grofom Serenyijem*, koji se danas povratio iz Beča, sa ministrom trgovine *Szerenyijem*, zastupnicima *grofom Ivanom Zichyjem* i *Stjepanom Tiszom* kao god sa ministrom prehranjivanja *knezom Windischgrätzom*.

Jednoga je dana, tu onomadne, «Solgo» najezuren, ispod moga pengjera kunjao, na što ga je uoblašćivalo sveto gospodareva vlasništva, a prama tome i sigurnost, da nema te sile, koja bi ga mogla iz njegova položaja pokrenuti i maknuti. — Otkle, kako li, nali oždo iz sela silna i runjava torna psina, iznenagjena zateče «Solga», zubima ga za šiju zgrabi i šćepa i pada se povalja. Skriknu preneražen mačak, uze se trgati, sa pašćetinom rvati; u nejednaku boju bilo bi, što bi bilo, nu po «Solga» svakako pasja večera, da ne izvrci Pekasa, lajeknu, graknu, te goni i razgoni, a najstrag ti psinu ožežinom preko vratnih žila primaci i ožeže. Tekar se sađe psina dosjeti, da svemu vakti, pa i njegovoj nametljivoj sili, od mačka ostupi, a «Solgo» oduši, sobom otrese, sabra sile u junačke žile, i uz bajam se u bašći pripe.

Ako moj «Solgo» steče svoga zatočnika u mojoj Pekasi, ni runjava psina ne ostade, poput čavla na putu, go i bez svojih slavitelja nebojša. Vrabica i «Solgove» žrtve povrijegjena majka uze oko bajama oblijetati i ostrim kriještanjem, klikovati, da osveti himan pjeva. Vratl se obradovana u gnijezdo i zasjev na limenu priruč klikom pobjede prirodom razasu, prosu i rastelali današnji svoj velebnit dan.

Dakle tele za tele! Ciglo što ne znam, je li i vrbac u svakoj nadomiren i zadovoljan, jer ipak tele nije šareno. Moj se «Solgo» dourbzo oporavio od uorača i straha, te se živa i zdrav holo koč i oko moga kule obigraje, a vrabica tekar može pričati, da joj se za jedno skraćao broj njezina poroda, a pri tome prikračaju snažno je sudionistvoovao moj mačak.

Još o napadu Engleza na Zeebrügge i Ostendu na belgijskoj obali.

Izvještaj Wolffova ureda.

Wolffov ured javlja: Bojevi za Zeebrügge i Ostende predstavljaju sve više sjajan uspjeh našeg oružja proti engleskom preduzeću, provedenom i pripravljenom svim sredstvima u svrhu iskrancanja četa i zatvora naših luka. Naša se je sjajna obrana proslavila. Litava obalna je artilerija bila alarmirana, čim se je spazio prvi brod. Doduše umjetna je magla, što je neprijatelj u do sada još ne doživljenom opsegu stvorio, bila tako gusta, da se moglo vidjeti samo na nekoliko stotina metara. Uz take okolnosti bilo je doduše moguće, jer se računalo sa zapornom navalom, položiti zatvornu vatru pred ulaz u luku, ali dobro uperena i uspješna paljba naših baterija postala je tek onda mogućom, kad su neprijateljski brodovi došli posve blizu. Prema operacijskim kartama Engleza, koje smo našli, imali su ovi namjeru, da potope tri zaporna broda tik brane pred branom i u brani.

Neprijatelj je probio barikade pred Zeebrügge, iza kako je izvanjski nasip bio porušen gaganjem torpeda. Brod «Vindictive», koji je pridolazio uz vanjski rub gata, nije mogao, zbog magle, biti opažen od naših teških obalnih baterija, niti se moglo na nj pucati. Topovi na gatima i tamo namješteni topovi, uzeli su krstaricu na nišan, kad je pridolazila, te su zadali, prema izjavama zarobljenika, pomorskim vojnicima na brodu najteže gubitke. Radi toga je od zbora Engleza, što su namjeravali iskracati, stiglo tek 40 do 50 momaka na gate. Ovi su bili uništeni u ljutom boju iz bliza sa našim pripravljenim obrambenim odjeljenjima. «Vindictive» preputila je ove ljude njihovoj sudbini, te je otplovala i doskora nestala u magli, iza kako je pretrpjela teške štete. Engleski zaporni brodovi i krstarice za iskrancanje, izaslani protiv Ostende, bili su i teško oštećeni od naše zaporne paljbe, te su bili potopljeni daleko izvan ulaza u luku kao što i ispred obale. Neprijatelj nije, unatoč velikim krvavim gubicima ljudi i materijala postigao svoj cilj, da uporišta naših podmornica učini neuporabivima. Začudno pri tom pothvatu jest jedino to, što se je neprijatelj tek sada odlučio na takvo preduzeće, što je po svoj prilici znak, da je na to bio prisiljen skrajnom nuždom.

Izjava prvoga lorda admiraliteta.

U donjoj kući dao je prvi lord admiraliteta sir *Eric Geddes* 24. p. m. ovu izjavu o preduzeću protiv Ostende i Zeebrüggea:

Napad je izveden pod zapovjedništvom podadmirala *Rogera Kera*. Napadu su sudjelovali razarači iz *Dovera* i francuski razarači. Osim toga je sudjelovalo šest zastarjelih engleskih krstarica, od dvadeset do trideset godina. Det od njih bilo je natovareno cementom, te su se imale potopiti kod ulaza u luku, da tako zatvore izlaze. Tri pomoćne krstarice imale su iskraciti juršne odjele, kojima je bio zadatak da razore lučke naprave. Svi mornari i uopće svi ljudi, koji su tu sudjelovali, bili su dobrovoljci. Flotila lakih ratnih lagja pod zapovjedništvom admirala *Tyrwhytta*, imala je zadatak zaštićivati te operacije. Glavna je osnova bila ova: nakon dvosatnoga jakoga bombardovanja Zeebrüggea sa strane monitora, imala je pomoćna krstarica «Vindictive» sa dvije druge pomoćne krstarice pristati uz molo Zeebrüggea, te iskraciti odio za napad i razaranje. U isto vrijeme imale su tri stare krstarice prodrijeti u kanal, te se nasukati i dignuti u zrak. Dvije stare bezvrijedne podmornice, napunjene eksplozivnim stvarima, imale su naletjeti protiv brane iz stupova izvan mola.

U Ostendi bilo je posao jednostavniji. Tamo su imela dva blokadna broda naletiti na obalu, te se kod ulaza u luku potopiti. Uspjeh cijelom ovom radu bio je ovaj: U Ostendu doplovila su dva blokadna broda do obale, te su, nakon što su dignuti u zrak, ostavljeni od momčadi. U Zeebrüggeu postigla su dva od tri blokadna broda svoj cilj, potopljeni su i dignuti u zrak na ulazu u kanal. Treći je brod potonuo za plovidbe do *Kanala*. Bombardovanjem obale i lagja, koje su se nalazile u luci, nanesena je stanovita šteta. Jedan obalni motorni čamac javlja, da je torpedovan jedan neprijateljski razarač, koji je nastojao uteći. Jedna od dviju starih podmornica došla je do cilja, te je dignuta u zrak, tako su uništene brane kod mola. Juršni odjeli sa pomoćnim krstarica «Vindictive», «Iris» i «Daffodil» prešli su na navalu, te su se borili velikom srčanosti. Oni su držali položaje duž mola preko jednog sata, te nanijeli neprijateljskim bojnim silama znatne štete i gubitaka. Napad je imao prije svega tu svrhu, da se svrati pozornost posade na molo, dok su u isto vrijeme imali blokadni brodovi prodrijeti u luku. Osnova je uspjela. Nakon što su iskraceni odjeli opet ukracani, otplivile su pomoćne krstarice u debelo more. «Vindictive» već se vratilo u domaću luku, dok su ostale dvije pomoćne krstarice na putu u luku. Engleski gubici prama dosadanjim vijestima jesu: jedan razarač, dva obalna motorna čamca i dva motorna čamca. Admiralet je uvjeren, da je dužan veliku hvalu podadmiralu u *Doveru* i svim časnicima i momčadi za to hrabro i srčano izvanredno poduzeće. Vrlo je vjerojatno, da je ulaz u kanal *Brügge* dobro blokiran, te da je nanesena znatna materijalna šteta.

Glavna pogreška ententine strategije.

André Chéradame izdao je američkoj smotri «Boston Atlantic Monthly» raspravu o strateškoj pogrešci Sporazuma. Glavna pogreška je, da je Sporazum smatrao zapadnu frontu kao glavnu, te prema tome radio. Njemačka je izazvala ovaj rat, da osigura sebi direktni spoj *Hamburg-Bagdad*. Ne uvaživši njemački glavni cilj, nije Sporazum cijenio dunavsku frontu kako bi morao. Posljedica toga jest: 1. Mješte da se ratuje u neprijateljskoj zemlji, najveće se svjetske bitke biju u najbogatijim i najnapučenijim krajevima *Belgije* i *Francuske*; 2. Sporazum je tako izgubio svaku

nadu, da neprijatelja napadne na najslabijoj strani, t. j. u južnoj Ugarskoj; 3. Sporazum mora usredotočiti glavnu svoju snagu protiv najjačeg dijela njemačke fronte, iza koje je gusta željeznička mreža zapadne Njemačke; 4. Svenjemačkom *Molohu* žrtvovala se *Crna Gora*, *Srbija* i *Rumunjska*. Da je sporazum cijenio dunavsku frontu, ne bi mogla ni Njemačkoj ni Austro-Ugarskoj doći vojnička pomoć ni razne sirovine iz *Orienta*, pa bi Sporazum već odavno nastvladao. Bilo je apsurdno smatrati Njemačku, Austro-Ugarsku, *Balkan* i *Tursku* trgijavom, koju se može gladom ukrotiti; 5. Omogućilo se Njemačkoj, da osvoji krajeve, koje je trebala, da može osnovati «*Dandeutschland*»; 6. Njemačkoj se pustilo da organizuje svoje sile tako, da je mogla uništiti *Rusiju*; 7. Njemačka je uzela u svoju službu sve čete i sakupila sve zalihe i sirovine balkanskih zemalja i *Turske*. 8. Radi toga mora Sporazum dobiti pomoć iz *Amerike*. 9. Njemački generalni štab može baciti na zapadnu frontu sve svoje čete.

Engleski proglas Americi.

«Wolffov ured» javlja: Sir *Josip Macklay*, upravitelj engleskoga broderskoga ureda, upravlja, posredovanjem londonskog zastupnika *newyorskoga «Timesa»* ovaj znameniti proglas pučanstvu Ujedinjenih Država: Nestsšica broderskog prostora silna je. Samo Ujedinjene Države mogu nam pomoći! Naš položaj ne bi bio bez ikakve nade, kad bi vaša zemlja držala svoja obećanja. Valja nam promisliti da čisti gubitak zapadnih vlasti u godini 1917 nije manji od 593 brodova. Ovi bi brodovi dostajali, da uvezu svukoliklu pšenicu, što ju Engleska treba, to jest 50 do 75% sveukupnoga engleskoga živeznoga uvoza. Nadalje potopile su njemačke podmornice puno više nego li dvostruko brodova što ih grade britanski škrverovi. Broj američkih četa u Evropi raste doduše danomice, ali svaki novi vojnik povećava nestašicu broderskoga prostora, potrebitim dovozom hrane, odijela i streljiva. Nestašica broderskoga prostora postala je tek sada jako ozbiljna. Naši su ljudi siti rata. Njihovi su živci godišnjom oskudicom od tri godine i po razdraženi i izmučeni. Nije dakle čudo, ako im i radnja odatle pati. Amerika može pomoći. Naš je položaj kritičan. Osobito do naredne žetve. I svojim smo pomoćnim sredstvima zapeli. Mi ne možemo više natrag, ali vi američani imate ljudi, talenata i sirovina, da spasite interese Entente.

Karlova Zaklada.

Proglas na vojnike.

Beč, 26. Prigodom *Karlove sedmice* na bojištu izasao je ovaj proglas: Vojnici! Drugovi! Moćna je zaklada stvorena. Ona nosi ime našega previšnjega vojnoga gospodara, te ima da pomogne svima, koji su štetovali u ovome ratu. Ona hoće da pribavi nemoćnicima te udovima i sirotama trajni izvor privrede, te ih učini sretnim i zadovoljnim ljudima. Vojnici! Onima od vas, kojima to treba, ima se dovoljno pomoći, da ne budete zavisni od nikakve milosti ljudi. Zaklada *Cesara* i *Kralja Karla* stvorena je za vas, vaše žene i vašu djecu. Doprinesite dakle veličini i moći te zaklade. Kraj ovoga proglasa dijele se vojnicima jošte mnogobrojni iscrpivi letci i poučni spisi, koji imaju da šire znanje o blagotvornoj pripomoćnoj svrsi *Karlove* zaklade.

Ditanje prehrane Njemačke

BERLIN, 27. U sjednici prehranbenoga ureda *Reichstaga*, koji se je jučer sastao pod predsjedanjem državnog tajnika *Waldowa*, govorilo se i o tome, hoće li se morati koncem gospodarsvene godine smanjiti obrok kruha. Iz potankoga izvještaja upravitelja državnog žitnog ureda, državnoga tajnika *Graewinitza*, i državnoga podtajnika ratnoga prehranbenoga ureda *pl. Brauna*, koji je sve do posljednjih dana prisustvovao gospodarsstvenim pregovorima u *Kijevu*, došlo se je do utanačenja, da je položaj u ovaj par jošte nerazabiren, te da se ne može zaključiti tako važna mjera, koja bi se možda kasnije pokazala suvišnom. Valja dakle pričekati, kako će se razvijati dovoz žita iz *Ukrajine* u bližnje vrijeme. Sve je spremjeno, da dogju u zemlju od *Ukrajine* količine žita koje su ugovorom osigurane i koje bi bile dovoljne, da zajedno sa vlastitim zalihama osiguraju opskrbu kruhom do naredne žetve.

Dovozi iz Ukrajine.

Kako «*Fremden-Blatt*» javlja iz *Lavova*, pošiljke živeža, što dolaze iz *Ukrajine* u *Dobvoloczysku*, rastu danimice, tako da danas stiže 140 do 160 vagona dnevno. Kad budu proširene naprave za iskracavanje, kojima se moglo otrsivati svaki put po samih 35 vagona — koji će se broj povećati do najviše 42 (jer ruske lokomotive ne mogu vući na iskracališta većeg broja) i pošto budu dovršene radnje na tračnicama, prilike će svakako krenuti na bolje.

U istočnoj *Galiciji* radnje na polju dobro napreduju, pa se može očekivati lijepa ljetna berba; tako je i u *Ukrajini*.

Dopusti pričekivanja kad se traži oprost ili produljenje oprosta.

Ministarstvo za zemaljsku obranu objavljuje: Dana 1. maja stupa u snagu jedno preuređenje dopusti pričekivanja kad se traži oprost ili produljenje oprosta.

Tim danom stupaju van snage svi dopusti pričekivanja i privremene odgode povratka u vojničku službu, što su izdati po dosadašnjim propisima. Na isti način više ne dolazi u obzir opće produljenje oprosta, što je u svoje doba bilo udijeljeno za vrijeme općeg pregledanja oprosta, jer se ova akcija sada već mora smatrati dovršenom i jer svaki pravovremeni dopust mora da se oslanja na jednoj

ministarskoj oduci, izdanoj poslije 10 aprila 1917 i koja zasad još vrijedi.

Dočevši od 1. maja 1918 vrijediće dakle samo oni dopusti pričekivanja, što se udijele po novim, sada izdanim propisima.

Prema ovim propisima, dopusti pričekivanja smiju se u buduće udijeljivati jedino za najviše deset nedjelja; ovaj rok ima se računati, u slučaju da se moli za oprost, od onog dana, u koji je odnorna osoba pozvana da stupi u vojničku službu; a u slučaju da se moli za dalji oprost, od onog dana u koji izmiče rok njenog sadašnjeg oprosta.

Dostaralo se, da molbe za oprost u buduće budu rješavane zbilja za spomenutog roka od deset nedjelja.

Dopuste pričekivanja udjeljuju političke vlasti prve mobilne, koje će o tome izdavati novo uvedena naročita posvjedočenja.

Kad se traži dopust pričekivanja, treba da odnosna molba za otpust već bude u rukama vlasti koja podjeljuje dopust pričekivanja; radi toga treba u buduće da se molbe za oprost prikazuju uvijek na vrijeme prije roka za nastupanje službe, odnosno prije nego isteče rok sadašnjeg oprosta.

Danas postojeći dopusti pričekivanja, izdani po starim propisima, a koji su u svezi sa već prikazanim, ali još ne otrsenim molbama za oprost, zatim privremeno odgogni povratka u službu i slično, mogu se pretvoriti u nove dopuste pričekivanja za ono vrijeme, što još preostaje od dopuštenih deset nedjelja i to u pojedinom slučaju od roka sazivanja, odnosno od roka oprosta; ko traži ovakav preokret, mora se odmah obratiti na odnosne političke vlasti prve mobilne.

Za dvorske, državne i zemaljske namještenike vrijede jednaki propisi; samo što im dopuste pričekivanja udjeljuju pozvane službovne vlasti.

Što se tiče onih osoba, koje su zaposlene u rudnicima i u onim prometima, koji su izriekom označeni kao promet za dobavljanje vojski, kao god i upogled željezničkih namještenika (isključivši tramvajске) i onih koji su zaposleni u plovidbenim preduzećima što spadaju u ratni saobraćaj, to dolaze u obzir jedino oni osobiti propisi što su glede njih izdani.

Naši Dopisi

Mali Prolog, 17 aprila.

Danas pohodio nas je gosp. *Bakoš*, upravitelj *Kotarskog Poglavarstva* u *Metkoviću*. Uvjerio se je o siromaštvu, požrtvovnosti ovog mukotrpnog naroda, koji trpi svaku oskudicu. Očinskom uprav prijaznošću propitao se za potrebe i nevolje naše, te rado saslušao glavare, župnike i mnogobrojne seljake *Pašičine* i *Otrić-Struga*. *Bodrio* ih da ustraju kao i dosad u strpljenju i prokušanom požrtvovanju, te obećao, u koliko mu god bude moguće, doći u susret, najsiromašnijim pripomoćima i sjenjemen. Reče im, da će dati aprovizaciju na *Malom Prologu*, a tim ih u velike obradova, jer je to bila njihova želja od početka rata. Narod u njemu uvidio savjesna i pravedna činovnika i pravog prijatelja siromaha. Neka ga *Bog* poživi!

Kozlica, 24 travnja.

Strjelimice se proširio krajinom glas, da je naglom smrću svršio u *Makarskoj* kotar, povjerenik *Pfeifer*. Ta nenadna vijest ganula je srce svakoga, koji je i sami jedan put s pokojnikom došao u dodir, jer je u njemu našao brata, oca i prijatelja. Koga nije lijepom riječju nagovorio, koga nije svjetovao, a ponajviše tješio i na ruku dolazio? Dožrtvovan, blag, umiljat, dobar, vrline su, kojima je stjecište u njemu bilo. Uspomenu na ono plemenito i viteško srce čuvati ćemo, a dušu mu jedini *Bog* može nagraditi, jer je narodu dobra bila. *Seljani*.

Jadrtovac, travnja 1918.

Bit će neki zeman, da se amo, u komšijskom odutu odlomaka *Jadrtovala*, *Grebašćice* i *Vrpolja* objavila zvijerka i zar naumila narod sa glave umesti. Ili sitni zub u gori obamrko, osvanuti ne će, niti će ti kad u toru zablejati. Pri svoj svojoj žalosti uzure amo i kusur kusure, da je posljednje ove dvije, tri godine amošnjem narodu poklala sblizbu hiljadu glava vunjači. Sto je karakteristično, nigda joj u trag, niti rasaznati, tko je, koja li sila i hila ta krovježna neman. Uspredan narod, a pogotovu, kad jedni zapljunuli dlane, te zaintačili, da je vuk, da je medvjed, lav, te najstrg ris, nigda zdravim očima ne vidi umetnika kleta, već užima po svu noć mora slušati, da se gajem krivi, te svojim krivežem patu ti u grudima pridušiva, najstrg svojom bujnom, prostranom nu i nesregjenom maštom uzeo izuščivati, napominjati i naprijed poturkivati slabosti, utvare, mačiče i povukodlačene duše. Osobitim nastojanjem poglavarstvenoga povjerenika državne policije *Dra Miloslavica*, te nezatajnom susretljivošću općinskoga upravitelja *Lugera*, bila upriličena i hajka u sva tri odlomka. Kad li namjera hajkaće ne namjerila na željkovana krovpiju, već na gladnu crnu goru i ogoljele litičine sure. Nu reći bi, da je i ovdje išao kolo na crkalo, pa da će, kad li tad li, tilkva na vodu, da joj šija pukne. Pred desetak dana prol se napasnička krv i na razbojištu bojnu rascape glave i otegnuti papaka ostade pomamni bivežija. U zoru i na dočici išćeka trinaestogodišnji vrljić, *Marko Bumbak*, iz *Jadrtovala* ponad selom, sigurnim okom omjeri, a kad dvojcva sinu, čak ti i obali pustu oholiju i pučkog umetnika. Tko je, šta je, taman trijezmena čeljad, kako prije sila, tako sada i nosila, pogodije, da je glavom čagalji. Kad ga u selo sanijeli i izmjerili, u njemu čista mesa do dvanaest oka. Svijet nemilu grdesiju prozvaov «*ukolisecem* brdarom», da je luca od obične i postarije lisice, «*ukolisca* pripoljca». Dovelj vrljića u *Sibenik*, triumfatorski ga ovili obilatim kožom, a zašuškali gustom nek i oporitijom dlakom, dok da tamo odrubljena rusa glava i golemi u nakaze zubi usjekavci svjedoče, kakva li je majka povila junaka, netom rodila našega *Markišu Bumbaka*, koji onako junacki aždaji kost u ždrijelo sagnó. Da i blagoslivlje ga puk, da tamo blago majci, koja ga je rodila, a

stota li našega i ponad hvajde lovorkat zakunijati zlogodini brdijama u tijesni kad mu božučki Stoga, da s umi i njegove današnje i dosada pomoću zahvalno

D N. I. povratio

Njeg previšnjim stivo uobobovanja u viteš

racijom *Fabiani*, *Cossovich*, *Nicolichu*, *Quaranta* *Oskaru* *zlatn*

kolajne za *Remigju*, *Petru Bog*, *Henriku* *Jurju Pug* *zlatn*

hrabrost *Jakovu* *F*

Njeg višnjom o udostojilo ziji s hrva *Bellotti* di

Priziv izvanredno suđa u Sp

«*Wie*» nistarstva starstvima dana 22 p ranja miro državnih vojnici.

O za u Spjeltu bizzo tu snm velika bara če djeca u

N. P. odboru gos

Minist turtci S. P. dizeanje ovč starstvenom

Dogovo da slijedi će se vuna biti naknad to u ove

1. Z neočičšćenu 2. za i Pag; pov 3. za b) neočičšćila 4. za 5. za — b) duge, 6. za K 6 — b) Ove s mjestu pred

Prošas žavnog uz praktična travnja za paranđije u učenike IV Na tečajevij muženje i ba u svjezi ma izvođile pra prigode da bude moga budućeg oje Osim ovih načinnima ku tečaju bilo 3 zavoda.

Paketni skim uređon S. Pietro d srabračaj, sa met. Na 26

stota li kap blagoslova narodne duše pane na našega Marka, osta on živ i dičan, izgijast će i u ponedjeljku se jelu glavom nadnijeti. Već nije hvajde statu i prste glavnog nadnijeti. Već nije hvajde statu i prste glavnog nadnijeti. Već nije hvajde statu i prste glavnog nadnijeti.

političke vlasti novo u-... treba da... radi toga... prosto prikažu... nove dopu-... preostaje... roka od de-

17 aprila. š. upravitelj... Uvjerto se... mukotrpnom... uprskom uprav... nenovlje naše... mnogobrojne... da austraju... zrtvovanju... juće, doći u... sijenjem. N... Djalom Drom... to bila je... u njemu u-... pravog pri-

17 aprila. š. upravitelj... Uvjerto se... mukotrpnom... uprskom uprav... nenovlje naše... mnogobrojne... da austraju... zrtvovanju... juće, doći u... sijenjem. N... Djalom Drom... to bila je... u njemu u-... pravog pri-

17 aprila. š. upravitelj... Uvjerto se... mukotrpnom... uprskom uprav... nenovlje naše... mnogobrojne... da austraju... zrtvovanju... juće, doći u... sijenjem. N... Djalom Drom... to bila je... u njemu u-... pravog pri-

17 aprila. š. upravitelj... Uvjerto se... mukotrpnom... uprskom uprav... nenovlje naše... mnogobrojne... da austraju... zrtvovanju... juće, doći u... sijenjem. N... Djalom Drom... to bila je... u njemu u-... pravog pri-

17 aprila. š. upravitelj... Uvjerto se... mukotrpnom... uprskom uprav... nenovlje naše... mnogobrojne... da austraju... zrtvovanju... juće, doći u... sijenjem. N... Djalom Drom... to bila je... u njemu u-... pravog pri-

17 aprila. š. upravitelj... Uvjerto se... mukotrpnom... uprskom uprav... nenovlje naše... mnogobrojne... da austraju... zrtvovanju... juće, doći u... sijenjem. N... Djalom Drom... to bila je... u njemu u-... pravog pri-

17 aprila. š. upravitelj... Uvjerto se... mukotrpnom... uprskom uprav... nenovlje naše... mnogobrojne... da austraju... zrtvovanju... juće, doći u... sijenjem. N... Djalom Drom... to bila je... u njemu u-... pravog pri-

stota li kap blagoslova narodne duše pane na našega Marka, osta on živ i dičan, izgijast će i u ponedjeljku se jelu glavom nadnijeti. Već nije hvajde statu i prste glavnog nadnijeti. Već nije hvajde statu i prste glavnog nadnijeti. Već nije hvajde statu i prste glavnog nadnijeti.

DALMATINSKE VIJESTI

N. P. gosp. Namjesnik grof Attems povratio se u ponedjeljnik iz Spljeta u Zadaru.

Previšnja odlikovanja.

Njegovo se ces. i kralj. Apostolsko Veličanstvo previšnjom rješenjem dana 18. marta o. g. premlotivno udostojilo podijeliti u priznanje izvrsna službovanja u ratnom prometu:

viteški krst reda Frana Josipa s ratnom dekoracijom kapetana austrijskog Lloyda Stjepanu Fabiani, Kasparu Tonello, Antunu Manerinu, Marku Zosovicu, Mariju pl. Nardu, Iliji Niketiću, Josipu Nicolichu, Matiji Mareglia, Jurju Lučiću, Ivanu Quarantotto, Franu Mareglia, Nikoli Giurovichu, Oskaru Miciću i Božidar Tomiću;

zlatni krst za zasluge s krunom na vrpici kolajne za hrabrost kapetana austrijskog Lloyda Remigiju Sinkoviću, Rikardu Allesio, Pavlu Stallo, Petru Bogovichu, Antunu Buicu, Ivanu Hregliču i Henriku Vlatišoviću, mašinistima austrijskog Lloyda Jurju Pugiću, Ivanu Cosulichu i Franu Burlo;

zlatni krst za zasluge na vrpici kolajne za hrabrost mašinista austr. Lloyda Ferdinandu Versi, Jakovu Furlani i Henriku Vusio.

Imenovanja.

Njegovo se c. i k. Apostolsko Veličanstvo previšnjom odlukom od 19 aprila 1918 premlotivno udostojilo imenovati profesora na državnoj gimnaziji s hrvatskim nastavnim jezikom u Zadru Ivana Bellotti direktorom državne gimnazije u Kotoru.

Poroga u Spljetu.

Prizivni Sud javlja, da se neće obdržavati izvanredno zasjedanje porotnog suda kod okružnog suda u Spljetu, koje je bilo odrogjeno za 10 mja.

Nova naredba za nastavnike.

«Wiener Zeitung» 25. p. m. objavljuje naredbu ministarstva za bogostvoje i nastavu dogovorno sa ministarstvom za javne radnje, poljodjelstva i financija, dana 22 p. m. koja se tiče koncesija uspostavljanja mirovina i prehrambenih pripomoci nastavnika državnih srednjih i pučkih škola, koji su služili u vojsci.

O zakloništu za djecu u Spljetu.

O zakloništu zapuštene djece kod Isusovaca u Spljetu doznaje «D. Jedinstvo», da će djeca biti brzo tu smještena, da se uče zanatima. Ima sada velika baraka, a još će jednu donijeti iz Sinja. Tu će djeca učiti zanate, i dobijati jelo.

N. P. g. namjesnik grof Attems udijelio je odboru gosposija za ovo zaklonište 5000 K.

Rekvizicija ovčje vune.

Ministarstvo rata povjerilo je i ove godine tvrtci S. Perović u Spljetu sakupljanje, dočino pridobivanje ovčje vune, rekviziranje u ratne svrhe ministarstvenom naredbom 28 svibnja 1916. Dogovorno s ovom tvrtkom predaja vune ima da slijedi od 15 svibnja do 31 srpnja 1918. Predat će se vuna onim punomoćnicima tvrtke, koji će biti naknadno priopćeni kotarskim poglavarstvima, a to uz ove cijene:

- 1. Za striženu vunu od ovaca na kopnu: a) neočišćenu K 7 — b) očišćenu K 10:50. 2. za striženu vunu od ovaca na olocima Rab i Pag: povišene cijene prema vrsti. 3. za vunu od dušeka: a) očešljanu K 7 — b) neočešljanu K 6. 4. za brkovicu («Gerberwolle») K 6:50. 5. za dlake od konja (kostret): a) duge, oprate K 6 — b) neoprte K 3:60. Ove se cijene razumijevaju za kilogram u mjestu predaje.

Mljekarski tečajevi.

Prošastog mjeseca bila su u mljekarnici državnom uzornog gospodarstva u Arbanasima dva praktična tečaja za mljekarstvo, a to od 15 do 21 travnja za pitomce I i IV razreda i k. muške preparandije u Arbanasima i od 22 do 26 travnja za učenike IV razreda bogoslovske škole u Zadru. Na tečajevima se poučavalo o značajku savršene mužnje i baratanja sa mljekom, o prerađbi mljeka u sveži maslac, razne sirove i dr. Sve su se pouke izvodile praktično, tako da je svaki učenik imao prigodu da nauči najvažnije radnje mljekarstva, da bude mogao upućivati narod u mjestima svojeg budućeg djelovanja, u ovoj gospodarskoj granici. Osim ovih radnja poučavalo se je o najpotrebijim načinima njihova poučavanja se je. Na prvom tečaju bilo 35, a na drugom 22 učenika pomenutih zavoda.

Poštanske vijesti.

Paketni saobraćaj je opet pušten sa poštanskim uredom Grado do najviše 10 kg. težine. Ured S. Pietro dell'Isonzo opet je otvoren za listovni saobraćaj, saobraćaj novčanih pisama i novčani promet. Na 26 aprila opet je uveden promet novčanih

pisama i oganičeni paketni saobraćaj kod ureda Capriva.

Za austrijske i ugarske državljane (bosansko hercegovačke državljane) pripušteni je osim, sa poljskim poštanskim uredom 255, privatni ograničeni poštanski saobraćaj i za etarpane poštanske urede 258 u Kievu i 440 u Zmerinka, a to pod uvjetima, koji vrijede za etapni poštanski ured 255 u Odessi.

Pučke kuhinje u spljetskome okružju.

U Spljetu porazdijelilo se u martu 4nevno 5099 obroka, svega 158.069 obroka po 40 para. Mjesečna doznaka je iznosila 15.000 kg.

U Trogiru u martu razdano je 3699 obroka. Mjesečna doznaka je 168 kg.

U Vranjicu u martu razdano za platu 1238, besplatno 1923 obroka. Obrok 40 p. Mjesečna doznaka je 2088 kg.

U Omišu u martu razdano 5008 obroka za platu, 3920 besplatno. Obrok 60 p. Mjesečna doznaka je 1246 kg.

U Jesenicama, u februaru razdano je uz platu 8400 obroka, besplatno 476. Obrok 20 para. Mjesečna doznaka je 735 kg.

U Grohotama, u februaru, za platu 9600 obroka, besplatno 900. Obrok 50 p. Doznaka 700.

U Rogoznici u martu 7130 obroka za platu, 1860 besplatno, po 30 p. Mjesečna doznaka je 610 kg.

U Solinu u martu razdano 3884 obroka za platu, 26 besplatno, obrok 40 p. Mjesečna doznaka je 800 kg.

Još su radile pučke kuhinje u Šestanovicima i Grohotama.

Pusačima za znanje.

Od 2. do 12. maja razdavati će se materijal za pušenje u svim trafikama duhana u Zadru i okolici. Uz prikazanje teskere i cedulje broj 1, može svaki pušač priložiti 10 paketa duhana razne vrsti. Trafikant mora sam odrezati ceduljicu broj 1 te probušiti broj 1 na teskeri.

Pripomoć društva «Dalmatia».

Pišu iz Beča: Plovidbeno društvo «Dalmatia», koje je od prošle godine primalo od države godišnju pripomoć od jednog milijuna kruna, svedenu za ovoga rata na polovicu, pita sada, da mu se doznači pređašnja pripomoć, i to s obzirom na povećane troškove i na činjenicu, da je društvo i za vrijeme rata izdržavalo službu male plovidbe.

Odložak djece na ferijalnu koloniju.

Nastojanjem posljednjih dana pošlo je za rukom uputiti dobar broj naše djece na oporavak u Hrvatsku. U četvrtak dne 2. svibnja kreće iz Zadra za Rijeku parobrodom «Trieste» oko 50-60 djece iz okolice Zadra, najviše iz Preka pod vodstvom učiteljice Lončarić. U petak 3. o. m. putuje 70 djece iz Paga za Kljeko, pod vodstvom tamošnjeg učitelja i vjeroučitelja. Uopozorujemo, naročito naše ljude, da se pobrinu i iznajuju najpotrebniju sirošnu djecu i da, pripravivši potrebne stvari prema obavijestima, upute odoboru u Zadr.

Dobrotvorno Društvo Hrvatskih Gosposija u Zadru.

Prireregjuje u subotu dne 4. maja 1918. u 8. 30 s. navečer u dvorani dječjeg zabavišta dramatsko veče u korist fonda za otpremanje sirotne Djece na prehranu u Hrvatsku.

Predstavljat će se: «Izbiračica» šaljiva igra s pjevanjem u 3 čina od Koste Trifkovića. Osobe: Sokolović g. D. Vukić. Jeca, njegova žena ggjica D. Caleta. Malčica, njihova kći ggjica M. Neumayer. Saveta, njihova nećakinja ggjica Lj. Lju-bojević. Timić g. M. Stojanov. Kata njegova žena ggjica L. Ivačić. Milica, njihova kći ggjica J. Ivanšević. Branko, Stancika. Tošica, mladi ljudi za ženidbu g. S. Paitoni. g. M. Karabaić. I. Mikelić. Jovan, sluga Sokolicev A. Herenda. Megju 1. i 2. činom g. I. Mikelić deklamuje «Ludu» od Z. J. Jovanovića. (Megju 2. i 3. činom g. A. Herenda deklamuje «U ljubavnoj snji» od E. Ilirskog. Iza predstave: Ben Akiba Nušić: «Male laži», koezjerija, govovi g. V. Cotić. Ulaznica: 50 p.—Sjedało: 1 Kr. Dobrovoljni se prilozi primaju sa zahvalnošću. Ulaznice i sjedala prodavaju se u sobi uprave Hrvatske Čitaonice u petak oo 4—7 ps. pđ. i u subotu od 9—11 pr. pđ.

Avviso ai fumatori.

Dal 2 al 12 corr. sarà messo in vendita tabacco in tutti i traffici di Zara e dintorni. Verso presentazione della tessera e del cedolino numero 1, che dovrà essere staccato dal trafficante, e verso il pagamento del numero 1 sulla tessera, potrà ogni fumatore acquistare 10 pacchetti di tabacco di diverse qualità.

L'associazione di soccorso degli impiegati dello Stato della Dalmazia in Zara.

tenne il 26 marzo 1918 la sua adunanza ordinaria annuale. Il presidente, consigliere d'appello in p. cav. Giuseppe Rossi-Sabatini, riferì sullo sviluppo e sullo stato economico dell'associazione nel 1917 rilevando i vantaggi offerti dal sodalizio ai propri soci, specie agli orfani di soci deceduti, accennò, come ad onta della scarsità dei suoi membri esso abbia potuto nel 1917 accordare corone 420 di sussidi a soci colpiti da infortuni, e corone 200 a due famiglie in occasione della morte dei loro capi, nonché corone 758 agli orfani dei soci defunti, dai redditi del fondo intangibile, che alla fine del 1917 saliva a corone 2517110. Il presidente finì col raccomandare agli impiegati dello Stato in attività di servizio di appoggiare la benefica istituzione associandovisi.

GOSPODARSTVO.

Prometne i industrijalne prilike u Arbaniji. Nedavno je pisao «Nieuwe Rotterdamse Courant», da je izgradnja prometnih cesta u Arbaniji dio velike ozgrade, koju su zasnovali u Dje-mačkoj i Austro-Ugarskoj, da se stvori jedan novi put za svjetski promet, a to je iz Zapadne i Južne Dje-mačke kroz Bosnu, Arbaniju i Zapadnu Grčku, a odatle preko mora u Cjrenajku i dalje u Istočnu Afriku, pa onda da se osnuju izravni parobrodski putevi u Indiju i Istočnu Aziju. Bilo državopravno

stanje geografskog pojma Arbanije kakvo god, biće najpreča dužnost buduće vlade, da unapregjuje najprvo poljsku privredu i gojenje marve, a za to ima neograničenih prilika. Veliki dio sada neo-bragije zemlje na selu mogao bi se onda ure-diti kao uzorno gospodarstvo. Plodne nizine na obali moguće je se natapanjem učiniti krasnim njivama i pašnjacima. S timjem se već bavi jedan konsorcij austro-ugarskih kapitalista, koji hoće ta-mo da zasadi vinograde, masline, pamuk, duhan i ruže za pravljenje ružina ulja. Osim toga je Ar-banija kao stvorena za ovcarstvo i svilarstvo.

Prije rata iznosio je izvoz svile više od 60.000 kg. Na industrijskom polju valja u Arbaniji još skoro sve učiniti. Tamo ima samo par mlinova za žito i nekoliko tkonica čilima. Isto je tako s ru-darstvom. Tamo su Rimljani kopali zlato i srebro, a nova izživanja pokazala su, da ima dovoljno chroma, žive, bakra, željeznih rudača, potoleja i pakline. Sposobnih radnih sila moći će se dosta naći u samoj Arbaniji, čim se bude i Arbanas, koji je snažan i žilav i uopće inteligentan, priviknuo na redovit rad. Našla se i slagala kme-gnog ugljena, a vodene sile imade noslaga vmednje po Arbaniji, pa će biti jeftina sila za posao. Isto tako obećaje i šumarstvo dobar prihod. Prostrane hrastove, bukove i jelove šume pokrivaju brda u Arbaniji. U Južnoj Arbaniji ima već više godina dobro se pazari s izvozom dragocjenog žutog dr-veta (Xantoxylon).

RAZLIČITE VIJESTI

Osmi njemački ratni zajam.

C. kr. brzojavni ured javlja iz Berlina prema Wolffovom uredu: Rezultat osmog ratnoga zajma iznosio, po vijestima što ih dosad ima, bez prijavljenih starijih zajmova 14 milijarda i 615 milijuna maraka. Mali dionici upisi i dio upisa na bojištu, za koje je isticao rok upisivanja 18 aprila, nisu još javljeni, pa će se tako rezultat još povisiti. Dod dojmom velikih dogogaja na zapadnom bojištu bio je opravdano očekivati, da domovina ne će zaostati i da će se i u Njemačkoj izvojevati ogroman uspjeh. Dosadani su ratni zajmovi imali sljedeće uspjehe: šesti njemački ratni zajam 13.122 milijarde maraka; sedmi 12.458 milijarda maraka; treći 12.160 milijarda maraka; četvrti 10.768 milijarda maraka; peti 10.699 milijarda maraka; drugi 9.060 milijarda maraka i prvi 4.461 milijardom maraka. Osmi je u istinu nadmašio sve ostale.

Smiješna priča iz Italije.

Barun Novak, ratni izvestilac «Kölnische Zeitung» na tirolskoj fronti, piše svome listu: Smiješnu i karakterističnu priču priča mi jedan talijanski zarobljenik, inžinir u Palermu. Veliki Cadorna bio je toliko popularan — prije no ga je zadesila nesreća «u biki kod Caporetta» (Kobarida) — da je po čitavoj zemlji imao silesiju kumčeta. Dije u Italiji gotovo sela bilo, gdje novorojena muška djeca nijesu bila krštena imenom ženijalnog vojskovođe. Ime «Cadorna» propisivaše ne samo moda, već i patriotizam gotovo u svakoj kolibi. Nego — kao što znamo — «Cadorna» nije ime nikakvog sveca i stoga se slabo prilikuje krsnome imenu. Desilo se dakle, da su na koncu župnici po selima izjavili da neće više krstiti djecu imenom «Cadorna», pa su onim gorljivim patriotima, koji su svakako htjeli, da im se djeca zovu po slavnome generalu, predložili, da krste dijete krsnim imenom Cadorne. Ali, pošto nijesu ni župnici ni oci zapravo znali, kako se Cadorna krštenim imenom zove, stoga zaviriše u ratna izvješća, koja je Cadorna potpisivao; ta su se izvješća štampala svaki dan i na svakome je od njih bilo na dnu: «Firmato Cadorna» (potpisano Cadorna). Od toga dana ima po talijanskim selima mnogo djece, koja će se, kad odrastu, čudom čuditi, što se zove «Firmato».

Doslje bitku kod Kobarida i talijanski parlament bavio se tim poslom. Opaža se u Italiji pokret, da se ukinu sva krštena imena «Cadorna»; no to ne ide tako lako. U prvome redu tome se opire krkva. Parlament se takogje za tu stvar zauzeo, jer bi on rada, da se uopće satare i spvarmen Cadorni. «Sic transit nomen Cadorna»

Telegrami Uredništva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Izveštaj austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 30. Službeno se javlja: 30 aprila 1918. Talijansko bojište: Borbena djelostna na jugozapadnoj fronti opet je znatno porasla. Na Djavu odbijeno je više neprijateljskih zagona. Doglavica generalnog štaba.

Izveštaj njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 30. Wolff Bureau javlja: Veliki glavni stan, 30 aprila 1918. Zapadno bojište: Na bojnem polju u Flandriji razviše se u pojednim odsječcima žestoki pješački bojevi. Sjeverno od Voormezele, i Grote-Vierstraeta oteli smo više engleskih oploka. Jurišni odjelci koji su kod Lokera prodrli u neprijateljske linije, naigloše na jake francuske protunapade. Tijekom ovih bojeva neprijatelj uspije da se učvrsti u Lokero. Njegovi pokušaji da se otisne dalje od mjesta, propadoše. Čio dan otisne se artiljerijska djelatnost protetala na cijelo Kemmelsko područje. Mačedonska fronta: Izmegju Vardara i Doiranskog jezera propade neprijateljski zagon, preduzet poslije višednevne artiljerijske pripreme. Dvi general. kvartirmajstor Ludendorff.

Sinoćnji izvještaj njemačkog velikog glavnog stana. BERLIN, 30. (Službeno.) Večer. Sa bojišta ništa novo.

Zapremanje Viborga.

STOCKHOLM, 30. Finski glavni stan javlja: Viborg je zauzet.

Viborg (23.000 st.) stari glavni grad Karela, stoji u kutu viborske drage i na ušću Saima-jezera, koji spaja sa spomenutom dragom Saima-jezerom. Sa morske strane nanizao se pred gradom čitav niz silikovitih otoka. Oko 12 km. udaljena je od Viborga izvanjska njegova luka Transund zvana. Viborg, prijatan, gotovo odasvud vodom objavljeni grad, sastoji od grada u užem smislu, nekadašnje tvrđave na rtu, i od predgraja, od kojih su dva na susjednom otoku. Grad je utvrgjan utvrdama, ima nautičku školu, gospodarsko i književno društvo i dva liceja. Viborg je nadalje znamenit trgovinom drasaka, a za siću i žilak je prava uvozna luka u zemlji.

Ustanak u Smolensku.

LONDON, 30. Reuterova poslovica javlja iz Petrograda, da je u Smolensku buknuo anarhistični ustanak.

Izveštaj bugarskog glavnog stana

SOFIJA, 1. maja. Generalni štab, 30. aprila. Mačedonska fronta:

Zapadno od Drijespenskog jezera i kod sela Rapaša u obluku Cerne bila je obotrana artiljerijska djelatnost neko vrijeme Vušina, potjerali smo vatrom pojačanu srpsku patrolu. Južno od Gjevgljija vatra neprijateljske artiljerije postala je živahnijom. Na desnoj obali Vardara bio je patrolski sukob, iz kojega smo iznijeli nekoliko Francuza zarobljenih. Zapadno od Butkovskog jezera potjerali smo više skupina neprijateljske pješadije.

Telegrami hella Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Bollettino dello stato maggiore generale austro-ungarico.

VIENNA 30. Si comunica ufficialmente: 30 aprila 1918.

L'attività combattiva sul fronte sud-occidentale si è di nuovo considerevolmente intensificata.

Sul Diave furono respinte parecchie punte nemiche.

Il capo dello stato maggiore generale.

Bollettino del grande quartiere generale germanico.

BERLINO, 30. Il Wolff-Bureau comunica: Grande quartiere generale, 30. aprila 1918.

Teatro della guerra occidentale: Sul campo di battaglia nelle Fiandre si espi-carono in singoli settori violente lotte di fanteria.

A nord di Voormezele e Grote-Vierstraet abbiamo preso parecchi fossati inglesi. Presso Lokker riparti d'assalto, penetranti nelle linee nemiche, affrontarono vigorosi contrattacchi francesi. Durante questi combattimenti il nemico poté prendere piede a Lokker. I suoi tentativi di avanzare oltre questa località fallirono. Durante la giornata l'azione vigorosa dell'artiglieria si estese a tutta la regione del Kemmel.

Fronte macedone:

Fra il Vardar ed il lago di Doiran crollò una punta nemica, pronunciata dopo una preparazione d'artiglieria di più giorni.

Il primo quartiermastro generale Ludendorff.

D. KASANDRIC odgovorni urednik. Tiskarnica č. k. dalmatinskog namjesništva.

Br. 82.

OGLAS.

Javlja se, da će nastavak glavne redovite skupštine dneva 28 aprila 1918, koje dnevni red nije bio iscrpljen, slijediti dne 5 maja o. g. u 10 sati prije podne u istim prostorijama.

Zadar, 29 aprila 1918,

Od uprave konsumne nadzrege za državne i općinske namjesništke.

N. 82.

AVVISO.

Si partecipa che la continuazione dell'Adunanza generale ordinaria del 28 aprile 1918 il cui ordine del giorno non venne esaurito, avrà luogo addì 5 maggio a. c. alle ore 10 ant. nei medesimi locali. Zara, 29 aprile 1918. Dalla direzione del Consorzio di consumo per funzionari dello Stato e comunali.

Laboranta (naučnika) i jednu sluškinju traži za svoj Atelier Zubar K. Neumayer, ulica Tribunalna; predstaviti se od 1-2.

Aglio. Tengo pronto in vendita ancora alcuni quintali di aglio a Cor. 550 per 100 Klg., franco Zara, pagamento anticipato. MARCELLO PATTIERA — ZARA. Telegrammi: Pattiera — Zara. 3-3

Associazione di soccorso d' impiegati dello Stato della Dalmazia.

A favore del fondo intangibile «Sussidi ad orfani di soci» sono pervenute le seguenti oblazioni:
 Per onorare la memoria della def. sig. na Giuseppina Wunsch, dai signori Antonio Less cor. 1, Riccardo Lazzarini 1, Arturo Benevenia 1.
 Per onorare la memoria della def. sig. a Giovanna ved. Perich, dai sig. i Giovanni Zurich cor. 1, fam. Kalačić 1, Giuseppe Petz 2.
 Per onorare la memoria del def. sig. Paolo Galvani, dal sig. Giovanni Zurich cor. 1.
 Per onorare la memoria della def. sig. a Attilia Smirich nata contessa Spineda de Cattaneis, dal sig. Arturo Gilardi cor. 1.
 Per onorare la memoria della def. sig. a Olga Somilic, dai sig. i Giuseppe e Marietta Scarpa cor. 1.
 Per onorare la memoria della def. sig. a Aurelia Rolli, dai sig. i Giuseppe Petz cor. 1, fam. Gilardi 1 e fam. G. Sasso Cor. 2.
 Per onorare la memoria del def. sig. Stefano Mattievich, dalla sig. a Teresa ved. Zontaly cor. 1.

Per onorare la memoria del def. sig. Trifone Demattei, dai sig. i Emerita ved. Grancich cor. 2, fam. Sasso 1.
 Per onorare la memoria della def. sig. a Esi Palčok, dalla sig. a Nella Benevenia cor. 1.
 Per onorare la memoria della def. sig. a Andrina Kessler, dalla sig. a Giuseppina ved. Pastrovič cor. 2.
 Per onorare la memoria della def. sig. a Anna Ivančević, dal sig. Giuseppe Rossi-Sabatini cor. 2.
 Per onorare la memoria della def. sig. a Caterina Tironi, dal sig. Francesco Dančević cor. 2.
 Per onorare la memoria del def. sig. Francesco Hrach, dai sig. i Ljubica Ljubojevič cor. 2, Giuseppe Rossi-Sabatini 3, Elena de Benedetti 2, L. L. E. E. Luigi e Caterina de Benedetti e la sig. na Maria Antonietta Frari 3.
 Per onorare la memoria della def. sig. a Filomena Perich, dal sig. Giuseppe Ressel cor. 1.
 Per onorare la memoria del def. sig. Simeone Sandalič, dalle sig. e sorelle Mazzoni cor. 1.
 Per onorare la memoria del def. sig. Luigi Ragazzini, dal sig. Giuseppe Petz cor. 2.

Per onorare la memoria della def. sig. a Giovanna Mialjevič, dal sig. Giuseppe Petz cor. 2.
 Per onorare la memoria della def. sig. a Marietta Brunelli, dai sig. i: Simeone de Benedetti cor. 2, Giorgio Bajazetov cor. 1, Antonio Less cor. 1, L. L. E. E. Luigi e Caterina de Benedetti e la sig. na Maria Antonietta Frari 3, Ester Fischer 2, Ester Benevenia 2, Federico Tamino 2, Primotenente Kasparović 2, Arturo Benevenia 2, Direzione dell'associazione sud. a 5.
 Per onorare la memoria del def. sig. Giovanni Pattiera, dai sig. i: Umberto Benevenia cor. 1, A. Benevenia e fam. 2.
 Per onorare la memoria della def. sig. na Antonietta Selem, dal sig. Pietro Vitorelli cor. 2.
 Per onorare la memoria del def. sig. Giuseppe Pagan, dai sig. i: Maria ved. Donato cor. 2, fam. Vallery 1, Depinguento 1.
 Per onorare la memoria del def. sig. Brajković, dal sig. Arturo Gilardi cor. 1.
 Per onorare la memoria della def. sig. a Caterina ved. Jurič, dal sig. Giovanni Zurich cor. 1.
 Per onorare la memoria della def. sig. na Rina

Usmiani, dalla sig. a Maria Semencich cor. 1.
 Per onorare la memoria della def. sig. Elena ved. Ivković, dalla fam. D. Vuković cor. 1.
 Per onorare la memoria della def. sig. a Maria Mestrovich, dalle fam. R. Fischer cor. 2, Caterina Fischer 6.
 Per onorare la memoria del def. sig. Luigi De-covich dalle fam. S. Messmer cor. 2, R. Messmer 2.
 Per onorare la memoria del ragazzo Žarko Cateleta, dalla sig. a Giulia Talpo cor. 1.
 Per onorare la memoria della def. sig. a Rosa Sandalič, dalle sorelle sig. ne Mazzoni cor. 1.
 Per onorare la memoria della def. sig. Elena ved. Živković, dai sig. i Giovanni Zurich e fam. cor. 2, Giuseppe Petz 2, Giuseppina Ressel 3.
 Per onorare la memoria del def. sig. Pietro Mattias, dalle sorelle sig. re Mazzoni cor. 1.
 Per onorare la memoria della def. sig. a Clara ved. Tontić, dal sig. Antonio Less cor. 2.
 Per onorare la memoria della def. sig. na Damianina Milcovich, dalla fam. Less cor. 1.
 Per onorare la memoria della def. sig. a Erminia contessa dei Medici, dalla fam. Antonio Less cor. 1.

„BLANKA“

Držim na skladištu još malo sanduka njemačkog surogata sapuna **BLANKA**, koji potpuno nadomjestuje obični sapun. Izvršujem naručbe najmanje jednog cijelog originalnog sanduka od 200 komada po okolo 20 dkg. - dok zaliha traje - po Kr. 55 svaki sanduk franko ovdje, i to samo ako mi bude unaprijed dostavljena odnosa svota.

MARCELLO PATTIERA - Zadar.

Jadranska banka
podružnica Split

počam od

1. siječnja 1917

plaća na uložnim knjižicama

3³/₄ kamata.

Fratelli Mandel & Nipote
BANCA CAMBIO-VALUTE — ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici
 Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: Lettere di pegno 4 1/2 del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4%. Lettere di pegno 4 1/2 o 4% della Banca Commerciale di Budapest. — Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4%. — Prestito ferroviario Bulgaro al 6 e 5%. — Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4 1/2%.
 ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.
 CEDE Cartelle pi lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor. 20. — Credito fondiario Austriaco 3%. Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10. — Credito Mobiliare Aust. 1858. Vincita princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20. — Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vincita princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10. — Lotti Turchi 1870 da f.chi 400. Vinc. principale f.chi 600.000, in rate mensili di Cor. 8. — Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6, Singole cartelle Cor. 2 ecc.
 ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.
 RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e simili richieste dei propri clienti, senza alcuna spesa.
 ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.
 ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti Furto con incasso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

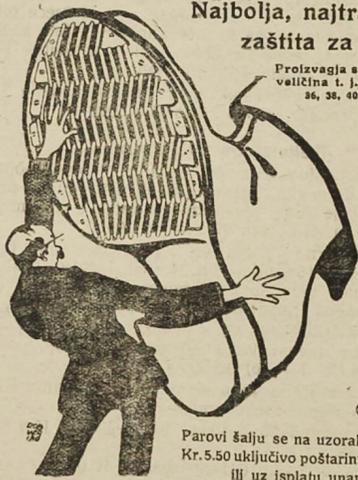
Oglas.

Općinska štedionica u Benkovcu ukamačuje sve štedioničke uložke od 15. prosinca 1916 do daljnega sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime do sveopćeg znanja stavlja.

ODBOR.

INTERESANTNA NOVOST!

za sve postolarнице, postolare i t. d. uklanja sve mane drugih zaštitnih i nadomjesnih poplata
Gibljivo-elastičan poplat od pletene željezne žice
 nevidljiv pričvršćen na postoi. Tib, lagan hod. Puzanje isključeno. Može se lako pribiti i odalečiti nakon istrošenja.

Najbolja, najtrajnjia zaštita za poplate.

Proizvaga se u 9 različitih veličina i, u Dr. 30, 22, 34, 36, 38, 40, 42, 44 i 46.

Cijena po jedinom paru uključivo vijke za pričvršćivanje Kr. 5.20.
 Grosistima i preprodavačima znatlan popust

Parovi šalju se na uzorak uz pouzete Kr. 5.50 uključivo poštarinu i pakovanje ili uz isplatu unaprijed.

Isključiva prodaja za Dalmaciju, Bosnu-Hercegovinu i Istru kod turtke
BRAĆA KLEIN — ZADAR (Dalmacija).

Acetilenskih lampa i gorila (beccucci)

svake vrsti

ZASTUPSTVO - ZADAR

Doštanski pretinac 74.

Naklada školskih knjiga i dopisnica

Skladište papira i kancelarijskih potrepština

MERCUR & Mikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugja: Umjetničkih dopisnica i Ljubavnih od 12 do 30 h. — Školskih potrepština osobito Zadaćnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 kuv. i 10 listova crt. 60 h. — Feldpost 1000 komada — Cigaretnog papira: «Riz Abadić» I. 60/100 Kr. 16.—, II. 100/100 Kr. 15.— «Austria» 100/80 Kr. 6.— «Samum» II. 120/80 Kr. 15.— — Fotografskih potrepština. — Trgovačkih knjiga svake vrsti i veličine.

Smalliranih fablica za groblje sa i bez fotografije

Električna Baterija Kr. 3.-

komplet Kr. 6.-

Dežat od gume i mjedi.

Novost! Slika N. V. Cara KARLA I. u bojama, veličina 73x50, Kruna 3.50. Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Špaga od papira od 1/2 do 6 m/m po kg. Kr. 7, 8, 10, sa gvozdnom žicom 3 m/m kg. K. 10.

POTPLATE od gume i od kože za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK Špediter i ovlaštenu Trgovačko-Pomorski Mešetar.

Zastupstva za špediterske poslove: Zadar, Split, Sarajevo, Dubrovnik, Kotor, Trst, Rijeka, Drag, Adrianopol, Aussig, Beograd, Braila, Brünn, Buchs, Budapest, Constantinopol, Hamburg, Lindau, Rotterdam, Salonique, Frankfurt, Beč.

Preuzimlje narudžbe svakovrsnih pečata iz gume i mjedi za pečatni vosak uz tvorničku cijenu. Brza izradba.